

PROIECTUL PROGRAMULUI NAȚIONAL ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ PE ANII 2012-2016

Publicat în cadrul Proiectului "O mai bună securitate și sănătate în muncă prin prisma Agende privind Munca Decentă" cu susținerea financiară a Uniunii Europene

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
CAPITOLUL I. SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA: INFORMAȚIE GENERALĂ.....	3
§ 1. CADRUL NORMATIV ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ	3
§ 2. CADRUL INSTITUȚIONAL ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ....	6
§ 3. POLITICA STATULUI ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ	7
§ 4. INSPECTAREA SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ	9
§ 5. STATISTICA SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ.....	14
§ 6. ACCIDENTE DE MUNCĂ ȘI BOLI PROFESIONALE	15
§ 7. PARTENERIATUL SOCIAL ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ .	17
§ 8. FINANȚAREA SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ	18
§ 9. ANALIZA SWOT.....	18
§ 10. DEFINIREA PROBLEMEI.....	20
CAPITOLUL II. OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE PROGRAMULUI.....	20
CAPITOLUL III. REZULTATE SCONTATE ALE PROGRAMULUI.....	20
CAPITOLUL IV. ACȚIUNI CE URMEAZĂ A FI REALIZATE ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR PROGRAMULUI.....	21
CAPITOLUL V. RESPONSABILII DE EXECUTARE ȘI PARTENERI DE COLABORARE	24
CAPITOLUL VI. TERMENELE DE IMPLEMENTARE	24
CAPITOLUL VII. INDICATORI AI PROGRESULUI	25
CAPITOLUL VIII. COSTURILE AFERENTE REALIZĂRII PROGRAMULUI	25
CAPITOLUL IX. EFICACITATE ECONOMICO-SOCIALĂ	25
CAPITOLUL X. OPORTUNITĂȚI ȘI CONSTRÎNGERI	26
CAPITOLUL XI. PROCEDURILE DE RAPORTARE ȘI MONITORIZARE	26

INTRODUCERE

Securitatea și sănătatea în muncă reprezintă unul dintre domeniile cele mai importante ale politicii Uniunii Europene referitoare la ocuparea forței de muncă și afaceri sociale. Scopul final al activității de securitate și sănătate în muncă este protejarea vieții, integrității și sănătății salariaților împotriva riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională care pot apărea la locul de muncă și crearea unor condiții de muncă care să le asigure acestora confortul fizic, psihic și social.

Proiectul programului național în domeniul securității și sănătății în muncă pe anii 2012–2016 stabilește principalele priorități și obiective la nivel național în domeniul securității și sănătății în muncă, pe termen scurt și mediu, fiind elaborat în concordanță cu necesitățile Republicii Moldova și cu obiectivele Strategiei comunitare de securitate și sănătate în muncă pentru perioada 2007–2012, adoptată prin Rezoluția Consiliului din 25 iunie 2007. Proiectul în cauză va contribui și la realizarea Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova privind Integrarea Europeană: LIBERTATE, DEMOCRAȚIE, BUNĂSTARE 2011–2014.

CAPITOLUL I. SECURITATEA ȘI SĂNĂTATEA ÎN MUNCĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA: INFORMAȚIE GENERALĂ

§ 1. CADRUL NORMATIV ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ Acte internaționale

1. Convenții:

- Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948 (*aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28 iulie 1990*);
- Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale din 16 decembrie 1966 (*ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28 iulie 1990*);
- Carta socială europeană revizuită (*ratificată prin Legea nr.484-XV din 28 septembrie 2001*);
- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.81 “Privind inspecția muncii în industrie și comerț” (*ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.593-XIII din 26 septembrie 1995*);
- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.127 “Cu privire la greutatea maximă a încărcăturilor care pot fi transportate de un singur lucrător” (*ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.1330-XIII din 26 septembrie 1997*);
- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.129 “Privind inspecția muncii în agricultură” (*ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.1330-XIII din 26 septembrie 1997*);
- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.155 “Privind securitatea și igiena muncii și mediul de muncă” (*ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.755-XIV din 24 decembrie 1999*);
- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.182 „Privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor” (*ratificată prin Legea 849-XV din 14 februarie 2002*).
- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.184 “Privind securitatea și igiena muncii în agricultură” (*ratificată prin Legea nr.1058-XV din 16 mai 2002*);

- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.119 “Privind dotarea mașinilor cu dispozitive de protecție” (*ratificată prin Legea nr.1404-XV din 24 octombrie 2002*);
- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.152 “Privind securitatea și igiena muncii în operațiunile portuare” (*ratificată prin Legea nr.339-XVI din 17 noiembrie 2006*);
- Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.187 “Privind cadrul de promovare a sănătății și securității în muncă” (*ratificată prin Legea nr.72-XVIII din 26 noiembrie 2009*);

2. Acorduri bilaterale:

- Programul de Țară privind Munca Decentă pentru anii 2008–2011, semnat împreună cu Organizația Internațională a Muncii (*lansat la 10 decembrie 2008*).

Legislația națională

1. Legi și coduri:

- Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994;
- Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008;
- Legea privind Inspectia Muncii nr.140-XV din 10 mai 2001;
- Legea sindicatelor nr.1129-XIV din 7 iulie 2000;
- Legea patronatelor nr.976-XIV din 11 mai 2000;
- Legea privind organizarea și funcționarea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial nr. 245-XVI din 21 iulie 2006;
- Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale nr.756-XIV din 24 decembrie 1999;
- Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice nr.10-XVI din 3 februarie 2009;
- Legea ocrotirii sănătății nr.411-XIII din 28 martie 1995
- Codul muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003;
- Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008;
- Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002.

2. Hotărâri de Guvern:

- Hotărârea Guvernului nr.562 din 7 septembrie 1993 „Privind aprobarea Nomenclatorului de industrii, profesii și lucrări cu condiții grele și nocive, proscrie persoanelor mai tinere de optsprezece ani”;
- Hotărârea Guvernului nr.624 din 6 octombrie 1993 „Privind aprobarea Nomenclatorului industriilor, profesiilor și lucrărilor cu condiții de muncă grele și nocive, proscrie femeilor și Normelor de solicitare maximă, admise pentru femei la ridicarea și transportarea manuală a greutăților”;
- Hotărârea Guvernului nr.513 din 11 august 1993 „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale”;
- Hotărârea Guvernului nr.285 din 23 mai 1996 „Cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente”;

- Hotărîrea Guvernului nr.1481 din 27 decembrie 2001 „Cu privire la reorganizarea Inspectoratului de Stat pentru Protecția Muncii pe lângă Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- Hotărîrea Guvernului nr.1101 din 17 octombrie 2001 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la stabilirea indemnizației de invaliditate pentru accidente de muncă sau boli profesionale”;
- Hotărîrea Guvernului nr.1335 din 10 februarie 2002 „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea condițiilor de muncă la locurile de muncă și modul de aplicare a listelor ramurale de lucrări pentru care pot fi stabilite sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile”;
- Hotărîrea Guvernului nr.1487 din 31 decembrie 2004 „Cu privire la aprobarea Listei-tip a lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții grele și deosebit de grele, vătămătoare și deosebit de vătămătoare pentru care salariaților li se stabilesc sporuri de compensare”;
- Hotărîrea Guvernului nr.1223 din 9 noiembrie 2004 „Privind aprobarea Nomenclatorului profesiilor și funcțiilor cu condiții de muncă vătămătoare, activitatea cărora acordă dreptul la concediu de odihnă anual suplimentar plătit și durata zilei de muncă redusă a personalului medico-sanitar”;
- Hotărîrea Guvernului nr.1361 din 22 decembrie 2005 „Pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă”;
- Hotărîrea Guvernului nr.886 din 6 august 2006 „Cu privire la aprobarea Politicii Naționale de Sănătate”;
- Hotărîrea Guvernului nr. 95 din 5 februarie 2009 „Pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008”, prin care au fost aprobate:
  - a) Regulamentul privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale;
  - b) Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a comitetului pentru securitate și sănătate în muncă;
- Hotărîrea Guvernului nr.353 din 5 mai 2010 “Cu privire la aprobarea cerințelor minime de securitate și sănătate la locul de muncă;
- Hotărîrea Guvernului nr.603 din 11 august 2011 “Privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă”

3. Acte departamentale:

- Norme pentru elaborarea și realizarea măsurilor de protecție a muncii, aprobate prin Ordinul Ministrului muncii și protecției sociale nr.40 din 16 august 2001;
- Norme pentru organizarea instruirii în materie de protecție a muncii a personalului din întreprinderi, instituții, organizații, aprobate prin Ordinul Ministrului muncii și protecției sociale nr.49 din 1 octombrie 2001;
- Norme pentru elaborarea instrucțiunilor de protecție a muncii, aprobate prin Ordinul Ministrului muncii și protecției sociale nr.54 din 8 noiembrie 2001;
- Regulament-cadru de organizare și funcționare a comitetelor pentru protecția muncii, aprobat prin Ordinul Ministrului muncii și protecției sociale nr.18 din 1 aprilie 2004;

- Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea instruirii igienice a unor categorii de angajați, aprobat prin Hotărârea Medicului șef sanitar de stat nr.9 din 1 iunie 2007;
- Regulament și Norme igienice privind reglementarea expunerii la radiații a populației de la sursele naturale, aprobare prin Hotărârea Medicului șef sanitar de stat nr.217 din 30 iulie 2001;
- Hotărârea Medicului șef sanitar de stat nr.35 din 19 ianuarie 1998 “Despre ratificarea unor documente normativo-igienice ce reglementează cerințele și normele sanitaro-igienice referitor la obiectivele cu surse de iradiere neionizantă Nr.01–8/35;
- Hotărârea Medicului șef sanitar de stat din 6 septembrie 1996 “Despre ratificarea „Normelor și regulilor sanitaro-igienice interstatale” nr.9–29–95; „Metodicelor de măsurare a factorilor fizici” nr.9–29 1–95-nr. 9.29.12.95 și „Listei substanțelor, produselor, proceselor de producție, factorilor sociali și naturali cu acțiune cancerogenă pentru om” GH 1.1.029–95 a Comitetului de Stat de supraveghere sanitaro-epidemiologică a Federației Ruse (Moscova, a. 1995)”;
- Ordinul Ministrului sănătății nr.132 din 17 ianuarie 1996 „Privind examenele medicale obligatorii la angajare și cele periodice ale salariaților care sînt expuși factorilor nocivi și nefavorabili”.

4. Convenții colective:

- Convenția colectivă (nivel național) nr.2 din 9 iulie 2004 „Timpul de muncă și timpul de odihnă”;
- Convenția colectivă (nivel național) nr.8 din 12 iulie 2007 „Cu privire la eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor”.

5. Coduri de conduită:

- Codul de conduită pentru patroni privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor în agricultură și industria alimentară, adoptat de Consiliul Federației Naționale a Patronatului din Agricultură și Industria Alimentară la 19.12.07.

§ 2. CADRUL INSTITUȚIONAL ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

Cadrul instituțional în domeniul securității și sănătății în muncă cuprinde următoarele instituții:

1. Ministerul Muncii, Protecției sociale și Familiei – organul central de specialitate al administrației publice, abilitat să elaboreze, promoveze și să asigure realizarea politicii statului în domeniul securității și sănătății în muncă;
2. Ministerul Sănătății – organul central de specialitate al administrației publice în domeniul sănătății;
3. Inspekția Muncii – organ al administrației publice centrale care se află în subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și exercită control de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative în domeniul muncii (*inclusiv în domeniul securității și sănătății în muncă*);
4. Serviciul de supraveghere de stat a sănătății publice – autoritatea competentă pentru supravegherea de stat a sănătății publice;
5. Comisia națională pentru consultări și negocieri colective – organ tripartit autonom de interes public al parteneriatului social în cadrul căruia se desfășoară consultările tripartite

între partenerii sociali în problemele ce țin de domeniul muncii (*inclusiv de domeniul securității și sănătății în muncă*) și în problemele social-economice de interes național, de ramură și teritorial;

6. Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova — centru sindical național-interramural care reprezintă și protejează la nivel național drepturile și interesele social-economice, profesionale, de muncă colective și individuale ale membrilor de sindicat;

7. Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova — organizație patronală neguvernamentală, necomercială, independentă și apolitică, constituită pe principiul liberului consimțământ al membrilor, care reprezintă și protejează la nivel național drepturile și interesele angajatorilor;

8. Întreprinderea de stat „Centrul de instruire în domeniul relațiilor de muncă” (*se subordonează Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei*) este abilitată să efectueze instruirea inspectorilor de muncă și a personalului din cadrul întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor în domeniul securității și sănătății în munca; să presteze servicii de protecție și de prevenire a riscurilor profesionale; să efectueze diferite testări și analize tehnice; să editeze materiale didactice în domeniul securității și sănătății în muncă;

9. Structuri care se creează la nivel de unitate:

— Serviciul de protecție și prevenire — se constituie din unul sau mai mulți lucrători desemnați de angajator și abilitați să se ocupe de activitățile de protecție și prevenire a riscurilor profesionale în unitate;

— Comitetul pentru securitate și sănătate în muncă — se constituie, în baza principiului de paritate, din reprezentanți ai angajatorului și, respectiv, ai lucrătorilor și asigură colaborarea angajatorului și lucrătorilor în vederea identificării măsurilor privind asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.

§ 3. POLITICA STATULUI ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008

Politica statului în domeniul securității și sănătății în muncă se elaborează și se reexaminează cu consultarea patronatelor și a sindicatelor, ținând cont de evoluția reglementărilor internaționale în acest domeniu și de progresul tehnic (*art.4*).

Politica statului în domeniul securității și sănătății în muncă include următoarele sfere de acțiune, în măsura în care ele afectează securitatea și sănătatea lucrătorilor, mediul de lucru (*art.5*):

a) conceperea, încercarea, alegerea, înlocuirea, instalarea, amenajarea, utilizarea și întreținerea componentelor materiale ale muncii (locurile de muncă, mediul de lucru, uneltele, mașinile și materialele, substanțele și agenții chimici, fizici și biologici, procedeele de lucru);

b) legăturile care există între componentele materiale ale muncii și persoanele care execută sau supervizează munca, precum și adaptarea mașinilor, materialelor, timpului de muncă, organizării muncii și procedeele de lucru la capacitățile fizice și mintale ale lucrătorilor;

c) instruirea, inclusiv instruirea periodică, calificarea și motivația lucrătorilor care participă, cu un titlu sau altul, la atingerea nivelurilor suficiente de securitate și sănătate în muncă;

d) comunicarea și cooperarea în domeniul securității și sănătății în muncă la toate nivelurile, de la nivelul grupului de lucru, nivelul unității și pînă la nivelul național.

Guvernul aprobă cerințele minime de securitate și sănătate în muncă la locul de muncă pentru protecția lucrătorilor în anumite activități complexe, pentru folosirea echipamentelor de lucru și a echipamentelor individuale de protecție (art.6).

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei este organul central de specialitate al administrației publice care coordonează securitatea și sănătatea în muncă (art.7).

Controlul aplicării de către angajatori a Legii securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008 și a altor acte normative de securitate și sănătate în muncă este exercitat de Inspekția Muncii (art.8).

Codul muncii

Direcțiile principale ale politicii de stat în domeniul securității și sănătății în muncă sînt (art.222):

- a) asigurarea priorității vieții, integrității fizice și sănătății salariaților;
- b) emiterea și aplicarea actelor normative privind securitatea și sănătatea în muncă;
- c) coordonarea activităților în domeniul securității și sănătății în muncă și protecției mediului;
- d) supravegherea și controlul de stat asupra respectării actelor normative în domeniul securității și sănătății în muncă;
- e) sprijinirea controlului obștesc asupra respectării drepturilor și intereselor legitime ale salariaților în domeniul securității și sănătății în muncă;
- f) cercetarea, evidența și raportarea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale;
- g) apărarea intereselor legitime ale salariaților care au avut de suferit în urma accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, precum și ale membrilor familiilor lor, prin asigurarea socială obligatorie contra accidentelor de muncă și bolilor profesionale;
- h) propagarea experienței avansate în domeniul securității și sănătății în muncă;
- i) participarea autorităților publice la realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă;
- j) pregătirea și instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă;
- k) organizarea evidenței statistice de stat privind condițiile de muncă, accidentele de muncă, bolile profesionale și consecințele materiale ale acestora;
- l) asigurarea funcționării sistemului informațional unic în domeniul securității și sănătății în muncă;
- m) colaborarea internațională în domeniul securității și sănătății în muncă;
- n) contribuirea la crearea condițiilor de muncă nepericuloase, la elaborarea și utilizarea tehnicii și a tehnologiilor nepericuloase, la producerea mijloacelor de protecție individuală și colectivă a salariaților;
- o) reglementarea asigurării salariaților cu echipament de protecție individuală și colectivă, cu încăperi și instalații sanitar-sociale, cu mijloace curativ-profilactice din contul angajatorului.

Politica statului în domeniul securității și sănătății în muncă se elaborează și se reexaminează cu consultarea patronatelor și a sindicatelor, ținînd cont de evoluția reglementărilor internaționale în acest domeniu și de progresul tehnic.

Realizarea politicii statului în domeniul securității și sănătății în muncă se asigură prin acțiuni coordonate ale autorităților publice centrale și locale, ale patronatelor, sindicatelor, angajatorilor, reprezentanților salariaților.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei exercită coordonarea securității și sănătății în muncă în Republica Moldova (art.223).

Documente de politici

În Republica Moldova lipsesc careva documente de politici în domeniul securității și sănătății în muncă.

Cît privește Politica Națională de Sănătate, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.886 din 6 august 2006, aceasta are doar anumite tangențe cu securitatea și sănătatea în muncă.

Astfel, pct.68 din Politica Națională de Sănătate prevede fortificarea cadrului legal vizînd igiena muncii, în special la capitolul racordării la prevederile legislației europene în domeniu.

§ 4. INSPECTAREA SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

În conformitate cu art.8 din Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008, controlul aplicării de către angajatori a respectivei legi și a altor acte normative de securitate și sănătate în muncă este exercitat de Inspekția Muncii. Activitățile de control se desfășoară cu respectarea dispozițiilor Legii nr.140-XV din 10 mai 2001 privind Inspekția Muncii.

Potrivit art.1 din Legea nr.140-XV din 10 mai 2001 privind Inspekția Muncii, Inspekția Muncii este organ al administrației publice centrale care se află în subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și exercită control de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative în domeniul muncii la întreprinderi, instituții și organizații, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, la persoane fizice care angajează salariați, precum și în autoritățile administrației publice centrale și locale.

Conform art.8 din Legea nr.140-XV din 10 mai 2001 privind Inspekția Muncii, în exercițiul funcțiunii, inspectorul de muncă, la prezentarea legitimației de serviciu, este în drept:

- să pătrundă liber, la orice oră din zi sau din noapte, fără informarea prealabilă a angajatorului, în locurile de muncă, în încăperile de serviciu și de producție;
- să solicite și să primească de la angajator actele și informațiile necesare controlului;
- să solicite și să primească, în limitele competenței, declarații de la angajatori și salariați;
- să ceară lichidarea imediată sau într-un anumit termen a abaterilor constatate de la dispozițiile actelor legislative și ale altor acte normative referitoare la condițiile de muncă și la protecția salariaților în exercitarea atribuțiilor lor;
- să solicite retragerea de către autoritățile administrației publice competente a autorizației (licenței) de activitate a angajatorului pentru neexecutarea intenționată a prescripțiilor privind înlăturarea încălcărilor legislației muncii și normelor de securitate și sănătate în muncă, stabilită în urma controalelor repetate.

Suplimentar la cele menționate mai sus, inspectorul de muncă cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă este în drept:

- să dispună sistarea funcționării (inclusiv prin sigilare, cu indicarea în procesul-verbal de control) a atelierelor, a halelor, a secțiilor, a altor subdiviziuni ale unității, sistarea exploatării clădirilor, a edificiilor și a echipamentelor tehnice, precum și sistarea lucrărilor și a proceselor tehnologice, doar în cazul unui pericol iminent de accidentare;

- să propună anularea avizelor privind introducerea în fabricație a prototipurilor de echipamente tehnice și de echipament individual de protecție și de lucru dacă constată că, prin modificarea condițiilor care au stat la baza emiterii acestora, nu se respectă cerințele actelor normative din domeniul securității și sănătății în muncă.

Prin Legea nr.304-XVI din 25 decembrie 2008 (*în vigoare din data de 30 aprilie 2010*) în Legea nr.140-XV din 10 mai 2001 privind Inspekția Muncii au fost operate un șir de modificări și completări care vizează modul, condițiile și procedura de efectuare a controlului de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă.

Potrivit modificărilor operate, controlul de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă are drept scop:

- verificarea modului în care angajatorul (persoana care acționează în numele acestuia) respectă legislația muncii, securității și sănătății în muncă;

- acordarea ajutorului consultativ și metodologic angajatorului (persoanei care acționează în numele acestuia) în identificarea căilor de aplicare eficientă a legislației și de prevenire a încălcărilor, precum și de lichidare a încălcărilor în cazul constatării acestora;

- sancționarea încălcărilor constatate.

Controlul de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă se realizează prin:

a) controlul de fond, care are drept obiectiv verificarea în ansamblu a respectării legislației muncii, securității și sănătății în muncă;

b) controlul tematic, care are drept obiectiv verificarea respectării legislației muncii, securității și sănătății în muncă în anumite perioade de timp sau în anumite domenii de activitate, precum și verificarea respectării unor aspecte ale legislației muncii, securității și sănătății în muncă;

c) controlul inopinat, care se efectuează:

- la examinarea unor petiții, sesizări care invocă încălcarea legislației muncii, securității și sănătății în muncă;

- la soluționarea operativă a unor cazuri de nerespectare evidentă a legislației muncii, securității și sănătății în muncă;

- la cercetarea accidentelor de muncă.

Controlul repetat poate fi efectuat la expirarea termenului stabilit în cadrul controlului anterior de inspectorul de muncă pentru lichidarea încălcărilor, executarea prescripțiilor și conformarea cu prevederile legale. Controlul repetat poate fi exercitat ori de câte ori este necesar pentru a asigura respectarea prevederilor legislației muncii, securității și sănătății în muncă.

Controlul de fond și controlul tematic se desfășoară în conformitate cu Programul anual de activitate al Inspekției Muncii, aprobat de inspectorul general de stat al muncii după coordonarea cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Inspectoratele teritoriale de muncă desfășoară controlul de fond și controlul tematic conform planurilor trimestriale de activitate, elaborate în baza Programului anual de activitate al Inspekției Muncii și aprobate de inspectorul-șef al inspectoratului teritorial de muncă.

Controlul de fond și controlul tematic pot fi realizate și la solicitarea angajatorului (persoanei care acționează în numele acestuia), a salariatului sau a sindicatelor.

Controlul de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă se efectuează în baza dispoziției de control emisă de:

- inspectorul general de stat al muncii;
- adjuncții inspectorului general de stat al muncii;
- inspectorul-șef al inspectoratului teritorial de muncă;
- adjunctul inspectorului-șef al inspectoratului teritorial de muncă.

Controlul inopinat poate fi efectuat și din inițiativa inspectorului de muncă, fără dispoziția de control, urmînd ca inspectorul să informeze imediat despre aceasta una dintre persoanele menționate mai sus.

Inspectorul de muncă informează angajatorul (persoana care acționează în numele acestuia) despre prezența sa în unitate înainte de începerea controlului. Fac excepție cazurile în care inspectorul este informat prin sesizările scrise (inclusiv în variantă electronică) ale salariaților, partenerilor sociali sau ale instituțiilor și organizațiilor interesate, din care rezultă că angajatorul:

- încalcă legislația în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă;
- nu lichidează încălcările legislației în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă depistate în controalele anterioare;
- nu informează despre accidentele de muncă produse în unitate.

Durata controlului nu trebuie să depășească 3 zile lucrătoare. La necesitate, inspectorul general de stat al muncii sau adjuncții săi pot prelungi durata acestuia.

Controlul de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă se finalizează cu întocmirea de către inspectorul de muncă a unui proces-verbal de control de modelul aprobat de inspectorul general de stat al muncii. În procesul-verbal, inspectorul de muncă consemnează succint esența încălcării constatate, indică prevederile actelor legislative și ale altor acte normative încălcate și dispune conformarea imediată sau, după caz, într-un termen rezonabil cu prevederile legale.

Dacă în cadrul controlului nu se constată încălcări, inspectorul de muncă consemnează în procesul-verbal de control respectarea actelor legislative și a altor acte normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă.

Dacă constată că exploatarea clădirilor, a edificiilor și a echipamentelor tehnice, precum și desfășurarea lucrărilor și a proceselor tehnologice prezintă pericol iminent de accidentare, inspectorul de muncă dispune, printr-o prescripție de modelul aprobat de inspectorul general de stat al muncii, sistarea lor, evacuarea personalului de la locurile de muncă aflate în pericol și înlăturarea pericolelor constatate. În prescripția de sistare se indică succint esența încălcării cu pericol iminent de accidentare, actele legislative și alte acte normative a căror nerespectare a provocat apariția pericolului. Prescripția de sistare se semnează de inspectorul de muncă și de angajator (persoana care acționează în numele acestuia).

Dacă dispune sistarea exploatarei clădirilor, a edificiilor și a echipamentelor tehnice, precum și a lucrărilor și proceselor tehnologice cu pericol iminent de accidentare, inspectorul de muncă consemnează acest fapt în procesul-verbal de control. Copia de pe prescripția de sistare se anexează la procesul-verbal de control.

Dacă înlăturarea pericolului necesită timp, inspectorul de muncă sigilează aparatele de conectare la sursele de alimentare cu energie electrică, panourile de comandă, părțile mobile sau alte părți ale clădirilor, ale instalațiilor, ale echipamentelor tehnice cu pericol iminent de accidentare. Sigiliul se aplică în așa mod încît să blocheze repunerea lor în funcțiune, lăsîndu-se loc de acces doar pentru intervenții de înlăturare a pericolului. Inspectorul de muncă indică în prescripția de sistare aplicarea sigiliului, numărul lui și locul aplicării și informează despre aceasta conducătorul locului de muncă și angajatorul (persoana care acționează în numele acestuia).

În prescripția de sistare, inspectorul de muncă dispune să fie informat în scris despre lichidarea încălcărilor cu pericol de accidentare.

Aspirînd spre realizarea obiectivelor sale, Inspecția Muncii întreprinde acțiuni în vederea prevenirii ilegalităților din domeniul securității și sănătății în muncă și conformării la prevederile legale.

În acest context, urmărind modul respectării actelor legislative și a altor acte normative din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, Inspecția Muncii și subdiviziunile sale teritoriale efectuează anual mai mult de 6000 de vizite de control la unități cu un număr de peste 340 000 salariați, dintre care peste 50 la sută sînt femei. Din numărul total de controale circa 55 la sută au drept obiectiv aplicarea cadrului legal referitor la securitatea și sănătatea în muncă.

Din numărul total de controale 70% constituie controale de fond, 20% – controale inopinate, 8% – controale tematice, 2% – controale repetate.

Repartizarea numărului de controale după domeniul de activitate se prezintă după cum urmează:

- 28% – unități din ramura comerțului;
- 19% – activități de servicii colective, sociale și personale;
- 17% – unități din ramura agriculturii;
- cîte 7% – unități din ramura industriei prelucrătoare, ramura de construcție și învățămînt;
- 4% – unități din ramura transportului;
- cîte 3% – administrația publică și unități din domeniul sănătății;
- cîte 1% – unități din domeniul industriei extractive, energetică, activitate hotelieră, instituții financiare și alte activități.

Controalele întreprinse se finalizează cu întocmirea proceselor-verbale de control în care inspectorii de muncă înregistrează anual circa 34000 de diferite deficiențe de securitate și sănătate în muncă și cazuri de încălcare a prevederilor legale. Tot în procesele-verbale de control inspectorii de muncă dispun măsuri necesare pentru asigurarea respectării normelor de drept din domeniul securității și sănătății în muncă.

Este necesar de menționat și faptul că inspectorii de muncă nu au la dispoziție un sistem automatizat de prelucrare a datelor, fapt care diminuează gradul de operativitate a acțiunilor de inspecție, scade din oportunitatea și eficiența măsurilor dispuse pentru conformare și prevenire.

Cele mai frecvent întîlnite deficiențe de securitate și sănătate în muncă și abateri de la prevederile legale din domeniu sînt:

- lipsa unor strategii de protecție și prevenire;

- admiterea la lucru a persoanelor fără pregătire profesională și fără instruire în materie de securitate și sănătate în muncă;

- prestarea muncii în condiții de risc sporit;
- aplicarea tehnologiilor depășite și periculoase;
- neasigurarea cu echipament de protecție;
- amplasarea proceselor tehnologice în încăperi neadecvate;
- exploatarea echipamentelor de muncă improvizate fără dispozitive de protecție;
- neefectuarea atestării locurilor de muncă.

Eforturile depuse de inspectorii de muncă în activitățile de control și în procesul de monitorizare a aplicării cadrului legal din domeniul securității și sănătății în muncă contribuie la stabilirea unei tendințe ușor sesizabile de conformare a angajatorilor la prevederile legale din domeniu, fapt care conduce și la îmbunătățirea securității și sănătății în muncă.

Activitățile de control și măsurile dispuse de inspectorii de muncă cu prilejul controalelor atestă că angajatorii întreprind anumite măsuri pentru a asigura securitatea și sănătatea salariaților. Aceste măsuri se regăsesc în planurile anuale de prevenire și vizează:

- modificarea unor utilaje și procedee de muncă ce prezentau riscuri înalte de accidente;
- substituirea unor echipamente periculoase cu altele mai puțin periculoase sau nepericuloase;
- dotarea echipamentelor tehnice cu dispozitive de protecție;
- asigurarea cu sisteme de exhaustare a noxelor din mediul de muncă;
- instruirea salariaților în materie de securitate și sănătate în muncă;
- asigurarea salariaților cu echipament individual de protecție și de lucru, etc.

Asemenea planuri de prevenire posedă circa 65 la sută din agenții economici vizitați cu prilejul controalelor.

În vederea sensibilizării celor interesați în asigurarea condițiilor de securitate și sănătate în muncă Inspekția Muncii informează prin diferite surse mass-media despre prevederile legislației din acest domeniu, precum și despre căile de respectare a acesteia. În procesele de informare sînt apelate organele de presă centrale și locale, diferite posturi de radio și televiziune. În această ordine de idei se înscrie participarea frecventă a conducerii Inspekției Muncii în cadrul emisiunilor radiofonice și televizate cu comentarii privind aplicarea legislației securității și sănătății în muncă.

Pe parcursul mai multor ani Inspekția Muncii organizează, realizează și participă în diverse întruniri cu reprezentanții autorităților administrației publice locale, cu reprezentanții mediului de afaceri. La aceste întruniri se pun în dezbatere diverse situații care țin de aplicarea Legii securității și sănătății în muncă, de asigurarea condițiilor de muncă nepericuloase și inofensive și de prevenirea accidentelor de muncă.

Întru asigurarea respectării cerințelor de securitate și sănătate în muncă Inspekția Muncii colaborează cu Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, cu Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și cu alte instituții interesate.

În baza Acordului de colaborare cu Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și în baza Acordului de colaborare cu Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, colaboratorii Inspecției Muncii participă în cadrul diferitor acțiuni, organizate în scopul popularizării și promovării securității și sănătății în muncă

Se acordă o atenție deosebită și se întreprind acțiuni în vederea asigurării și realizării unui proces de pregătire continuă a inspectorilor de muncă. În acest context, pentru pregătirea inspectorilor de muncă au fost organizate diferite seminare instructiv-didactice. Acestea au fost organizate și realizate cu concursul specialiștilor din cadrul aparatului central al Inspecției Muncii, experților străini, inclusiv și cu suportul Organizației Internaționale a Muncii.

§ 5. STATISTICA SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

Statistica securității și sănătății în muncă este parte integrantă a statisticii naționale și este reglementată de Legea cu privire la statistica oficială nr.412-XV din 9 decembrie 2004.

Datele statistice de securitate și sănătate în muncă se colectează de la agenți economici anual, conform metodelor stabilite de Biroul Național de Statistică, pe eșantioane reprezentative teritorial și pe domenii de activitate.

Datele statistice se colectează pe baza formularului de Raport statistic 1-SSM, care se aprobă de Biroul Național de Statistică. Formularul în cauză vizează următoarele date:

- denumirea, adresa juridică, domeniul de activitate al unității economice;
- efectivul de personal;
- cheltuieli pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă;
- numărul de accidentați în muncă;
- repartizarea accidentaților după împrejurări și cauze;
- starea condițiilor de muncă;

Potrivit statisticilor, numărul de unități economice care depun Raportul statistic „Securitatea și Sănătatea în Muncă” depășește 5500, cu un efectiv de personal mai mare de 20 salariați.

Potrivit datelor statistice, circa 4 la sută din numărul total de salariați muncesc în condiții de muncă necorespunzătoare cerințelor de securitate și sănătate în muncă. Cele mai pronunțate condiții necorespunzătoare sînt:

- zgomot de nivel sporit;
- vibrații de nivel sporit;
- iluminatul cu devieri de la cerințele normative;
- gaze, pulberi și alte impurități din mediul de muncă cu un grad de concentrare ce depășește limitele admisibile;
- temperaturi cu deviere de la valorile acceptabile;
- umiditate sporită a aerului;
- efortul fizic.

Potrivit statisticilor, în vederea prevenirii accidentelor de muncă și asigurării condițiilor inofensive de muncă, angajatorii, în ansamblu pe țară, cheltuiesc anual mijloace financiare care constituie sume ce depășesc 18 mln. lei.

§ 6. ACCIDENTE DE MUNCĂ ȘI BOLI PROFESIONALE

Conform art.222 din Codul muncii, printre direcțiile principale ale politicii de stat în domeniul securității și sănătății în muncă se numără și cercetarea, evidența și raportarea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale.

Potrivit art.13 lit. p) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008, angajatorul este obligat să asigure comunicarea, cercetarea, evidența și raportarea corectă și în termenele stabilite a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale produse în unitate, elaborarea și realizarea măsurilor de prevenire a acestora.

Cercetarea accidentelor de muncă se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1361 din 22 decembrie 2005.

În conformitate cu pct.3 din Regulamentul menționat, prin accident de muncă se înțelege un eveniment care a produs vătămarea violentă a organismului salariatului (leziune, stres psihologic, electrocutare, arsură, degerare, asfixiere, intoxicație acută, leziuni corporale provocate de insecte și animale, de calamități naturale etc.), ca urmare a acțiunii unui factor de risc (însușire, stare, proces, fenomen, comportament) propriu unui element al sistemului de muncă (executant, sarcini de muncă, mijloace de producție, mediu de muncă) și care a condus la pierderea temporară sau permanentă a capacității de muncă ori la decesul salariatului, survenit:

- a) în timpul îndeplinirii sarcinii de muncă sau obligațiilor de serviciu;
- b) înainte de începerea sau după încetarea lucrului, când salariatul se deplasează de la intrarea în incinta întreprinderii, instituției, organizației (în continuare – unitate) pînă la locul de muncă și invers, își schimbă îmbrăcămintea personală, echipamentul individual de protecție și de lucru și invers, preia sau predă locul de muncă și mijloacele de producție;
- c) în timpul pauzelor stabilite, când salariatul se află pe teritoriul unității sau la locul său de muncă, precum și în timpul frecventării încăperilor sanitaro-igienice sau auxiliare;
- d) în timpul deplasării de la domiciliu la lucru și invers, cu transportul oferit de unitate, în modul stabilit, precum și în timpul îmbarcării sau debarcării din acest mijloc de transport;
- e) în timpul deplasării de la unitatea în care este încadrat salariatul, pînă la locul de muncă, organizat în afara teritoriului unității, sau pînă la o altă unitate, și invers, pentru îndeplinirea unei sarcini de muncă sau a obligațiilor de serviciu, în timpul util pentru aceasta și pe traseul stabilit al deplasării, indiferent de modul de deplasare sau mijlocul de transport utilizat;
- f) în cadrul participării la acțiuni culturale, sportive sau la alte activități organizate de unitate în baza ordinului sau dispoziției emise de angajator;
- g) în cadrul acțiunii întreprinse din proprie inițiativă pentru prevenirea sau înlăturarea unui pericol ori pentru salvarea altui salariat de la un pericol în circumstanțele specificate la literele a), b), c), d) și f) ale prezentului punct;
- h) în timpul instruirii de producție sau practicii profesionale în bază de contract încheiat între angajator și instituția de învățămînt, între angajator, elevi și studenți.

Regulamentul în cauză obligă angajatorul să comunice imediat la Inspekția Muncii despre producerea accidentelor de muncă și să asigure cercetarea acestora. Acest Regulament stabilește că accidentele cu incapacitate temporară de muncă pot fi cercetate de angajator, iar accidentele de muncă grave și mortale se cercetează de inspectorii de muncă. În temeiul acestui Regulament angajatorului îi revine obligațiunea să raporteze anual organelor de statistică despre accidentele de muncă produse la unitate.

Deși se atestă realizarea anumitor măsuri de prevenire, din cauza deficiențelor de securitate, anual, potrivit statisticilor, se înregistrează un număr mai mare de 550 accidentați proveniți din accidente de muncă.

Accidentele de muncă implică și anumite pierderi materiale și financiare. Numărul de accidente de muncă produse între anii 2006–2009 determină un indice de frecvență cuprins între 0,88–1,07 (*numărul de accidentați care revine la o mie de salariați*) și un indice de durată medie a incapacității temporare de muncă pentru accidente de muncă cuprins între 22,19–32,6 (*numărul de zile-om incapacitate temporară de muncă ce revine unui accidentat*).

Ponderea cea mai mare a numărului de accidentați în muncă între anii 2006–2009 revine industriei prelucrătoare cu 668 accidentați, urmată de activitățile din domeniul energetic, gaze și ape cu 168 accidentați, după care vin activitățile agricole și din domeniul construcțiilor cu câte 167 accidentați.

Între anii 2006–2010 inspectorii de muncă au cercetat 189 accidente de muncă mortale.

Repartizarea accidentelor de muncă produse în anii 2006–2010 după genul de activitate denotă că ponderea cea mai mare revine activităților din construcții cu 38 accidente mortale, urmată de agricultură și silvicultură cu 36 accidente mortale mortale, după care vine industria prelucrătoare cu 15 accidente mortal și energetica, gaze și ape cu 15 accidente mortale

Datele statistice demonstrează că cel mai frecvent accidentele de muncă se produc în împrejurări ce țin:

- de cădere de la înălțime și la același nivel;
- de prindere, lovire sau strivire cu mașini, unelte, unități de transport, diferite obiecte;
- de cădere, prăbușire sau proiectare de obiecte.

Cauzele care duc la accidentare de cele mai multe ori depind de:

- executant — de la 50% la 80% de cazuri de accidentare;
- sarcina de muncă — de la 6% la 38% de cazuri de accidentare;
- mijloacele de producție — de la 6% la 12% de cazuri de accidentare;
- mediul de muncă — de la 5% la 6% de cazuri de accidentare.

Cauzele și circumstanțele în care s-au produs accidentele de muncă sînt determinate de deficiențe de cunoștințe și abilități de a organiza procese de muncă, de a stabili, formula și executa în condiții nepericuloase sarcinile de muncă.

Analiza morbidității profesionale, efectuată de Ministerul Sănătății, arată că în anii 2000–2009 în Republica Moldova au fost înregistrate 296 de cazuri de boală profesională, cu 335 de persoane afectate. Astfel, indice de morbiditate profesională a constituit în medie 2,4 la 100 mii de angajați.

Din numărul total de boli profesionale înregistrate în această perioadă:

- 36,1% — au fost provocate de acțiunea vibrației;
- 22,1% — au fost provocate de acțiunea substanțelor chimice toxice;
- 13,7% — au fost provocate de acțiunea germenilor patogeni;
- 11,3% — au fost provocate de acțiunea agrochimicatelor;
- 7,8% — au fost provocate de acțiunea pulberilor;
- 3,3% — au fost provocate de acțiunea zgomotului;
- 5,7% — au fost provocate de acțiunea altor factori.

După profesii, morbiditatea profesională în perioada raportată se repartizează după cum urmează:

- mecanizatorii – 38,5%;
- muncitorii de la întreprinderile industriale – 18,8%;
- lucrătorii medicali – 17,0%;
- lucrătorii cu agrochimiccatele – 5,4%;
- alte profesii – în sumă 20,3%.

O importanță deosebită în apariția bolilor profesionale cronice o are durata muncii în condiții nocive și nefavorabile. S-a constatat că cu cât e mai mare vechimea în muncă, cu atât e mai înaltă incidența bolilor profesionale și invers. Cota afectaților cu un stajiu de muncă de peste 25 ani constituie 39,1%; de la 20 pînă la 25 ani – 21,5%; de la 15 pînă la 20 ani – 15,8% și pînă la 15 ani – 23,6%.

Cauzele care au contribuit, direct sau indirect, la formarea indicilor morbidității profesionale sînt:

- echipamente și locuri de muncă cu un nivel de vibrații mecanice nefavorabil;
- parametrii microclimatici nefavorabili;
- lipsa sau funcționarea neefectivă a sistemelor de ventilație;
- prezența unor substanțe chimice toxice în aerul zonei de muncă, a factorilor fizici și biologici, nivelul cărora deseori depășește limitele maxime admise;
- locuri de muncă imperfecte;
- nerespectarea regimului de muncă și odihnă, a cerințelor sănătății și securității la locul de muncă.

Cele expuse mai sus confirmă faptul existenței unei corelații exprimate dintre starea reală a condițiilor de muncă la majoritatea obiectivelor în funcțiune, impactul factorilor de risc de origine chimică, fizică, biologică, psiho-emoțională din mediul de producere asupra organismului lucrătorilor, asigurarea insuficientă a angajaților cu echipament special și mijloace individuale de protecție, lipsa în multe cazuri a alimentației calde, asistenței medicale la locul de muncă și nivelul sporit al indicilor morbidității cu incapacitate temporară de muncă a salariaților din ramurile de bază ale economiei naționale.

§ 7. PARTENERIATUL SOCIAL ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

Parteneriatul social în domeniul securității și sănătății în muncă (*tripartit sau bipartit*) este deosebit de important.

La nivel de elaborare de politici și legislație în domeniu are loc un dialog social tripartit (*Guvern, syndicate, patronate*) – organizat într-un cadru deja instituționalizat sub forma Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective și a comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel de ramură și la nivel teritorial, organisme în cadrul cărora sînt luate în discuție și analizate propunerile de reglementare a domeniului.

Securitatea și sănătatea în muncă este tratată de partenerii sociali și la nivel bipartit în procesul negocierilor în vederea încheierii contractelor colective de muncă la nivel de unitate, acestea conținînd clauze specifice referitoare la domeniul respectiv.

Punerea în practică, la nivel de unitate, a reglementărilor legale privind securitatea și sănătatea în muncă, precum și a clauzelor convențiilor colective și ale contractelor colective de muncă se face de către angajator prin intermediul Serviciului de protecție și prevenire (*intern sau extern*), cu consultarea Comitetului pentru securitate și sănătate în muncă.

§ 8. FINANȚAREA SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

Securitatea și sănătatea în muncă este un domeniu complex, finanțat din următoarele surse:

- a) bugetul public național;
- b) fonduri proprii ale angajatorilor;
- c) resurse financiare ale donatorilor

Astfel, activitatea de reglementare a securității și sănătății în muncă este finanțată de la bugetul public național prin bugetele instituțiilor implicate în domeniu.

Punerea în practică, la nivel de unitate, a măsurilor de asigurare a securității și sănătății în muncă se realizează cu finanțare din fondurile proprii ale angajatorilor.

Instituțiile implicate în domeniul securității și sănătății în muncă pot atrage resurse financiare ale donatorilor pentru finanțarea acțiunilor neacoperite financiar din bugetul public național.

§ 9. ANALIZA SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> - instituții conștiente asupra importanței problematicei de securitate și sănătate în muncă; - existența legislației armonizate cu prevederile directivelor europene din domeniu; - existența unui cadru instituțional bine structurat; - aplicarea de către Inspekția Muncii în activitățile sale a tuturor mecanismelor legale pentru a contribui la sporirea nivelului de securitate și sănătate în muncă; - existența acoperirii juridice a statisticii securității și sănătății în muncă; - realizarea de către angajatorii în ansamblu a măsurilor de prevenire a accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale; - derularea de campanii și activități de informare. 	<ul style="list-style-type: none"> - Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008 nu este implementată în măsură deplină; <ul style="list-style-type: none"> – Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei nu dispune de personal calificat cu cunoștințe speciale în domeniul securității și sănătății în muncă; – Inspekția Muncii nu dispune de efectiv suficient și de un sistem automatizat de prelucrare a datelor; – Inspekția Muncii nu dispune de o subdiviziune interioară cu atribuții în domeniul sănătății în muncă și, respectiv, de personal calificat cu cunoștințe speciale în domeniul sănătății în muncă; - nu există nici o instituție de stat cu atribuții distincte în domeniul sănătății în muncă, care poate oferi servicii de calitate în domeniul de referință; <ul style="list-style-type: none"> - nu există Centre de informare în domeniul securității și sănătății în muncă. De asemenea, nu există nici o legătură cu rețeaua Centrelor de informare privind securitatea și sănătatea în muncă al Biroului Internațional al Muncii și cu Agenția Europeană de Securitate și Sănătate în Muncă; - baza tehnico-materială și efectivul-limită al Î.S. „Centrul de instruire în domeniul relațiilor de muncă” sînt foarte limitate;

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
	<ul style="list-style-type: none"> - lipsesc careva documente de politici în domeniul securității și sănătății în muncă; - deficiențe la nivelul angajatorilor privind implementarea legislației; - insuficienta dezvoltare a culturii de prevenire în domeniul securității și sănătății în muncă; - insuficienta colaborare între partenerii sociali; - prestații necorespunzătoare oferite de unele servicii externe de protecție și prevenire; - lipsa procedurii de acreditare a serviciilor externe de protecție și prevenire; - absența ghidurilor în domeniu necesare pentru abordarea unitară a procesului de aplicare a actelor normative; - nivelul scăzut al conștientizării de către angajatori a responsabilităților în domeniu; - existența unor domenii de activitate insuficient acoperite prin legislația din domeniul securității și sănătății în muncă; - persistență unor angajatori în utilizarea de tehnologii de lucru învechite, cu grad mare de risc profesional; - statistica securității și sănătății în muncă nu cuprinde agenții economici cu un efectiv de personal mai mic de 20 salariați; – Formularul 1-SSM nu include în sine informații și indicatori ce s-ar referi la numărul de unități economice care desfășoară activități de securitate și sănătate în muncă într-un mod organizat; la numărul de persoane desemnate pentru desfășurarea activităților de securitate și sănătate în muncă; la numărul și categoriile de personal instruit în materie de securitate și sănătate în muncă.
AMENINȚĂRI	OPORTUNITĂȚI
<ul style="list-style-type: none"> - constrângeri bugetare care limitează finanțarea activităților de securitate și sănătate în muncă; - manifestarea unor noi riscuri profesionale la locul de muncă.	<ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea culturii de prevenire; - utilizarea mass-media în scopul promovării activităților de securitate și sănătate în muncă; - experiența acumulată în acțiunile derulate anterior; - folosirea legislației și a ghidurilor europene ca bază de pornire pentru elaborarea instrumentelor necesare unei mai bune implementări.

§ 10. DEFINIREA PROBLEMEI

Deși există numeroase aspecte pozitive, în ceea ce privește cadrul normativ, acțiunile desfășurate de către instituțiile cu atribuții în domeniu și schimbarea atitudinii angajatorilor și a salariaților, totuși rezultatele sînt încă departe de a corespunde așteptărilor generate de adoptarea Legii securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008.

În acest sens, prezentul Program național propune realizarea unui set de măsuri care să dezvolte și să consolideze importanța promovării principiilor și regulilor de bază ale securității și sănătății în muncă.

În decursul scurtei perioade de implementare a noii legislații, la nivelul autorităților și al angajatorilor au fost sesizate unele dificultăți generate pe de o parte de schimbarea principiilor fundamentale introduse de noua legislație, de numărul redus al acțiunilor de conștientizare și informare, raportat la situația națională în ceea ce privește securitatea și sănătatea în muncă, iar pe de altă parte de neîndeplinirea criteriilor de performanță de către serviciile externe de protecție și prevenire, datorate în special lipsei procedurii de acreditare a serviciilor externe de protecție și prevenire.

CAPITOLUL II.

OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE PROGRAMULUI

Obiectivele generale ale prezentului Program național sînt următoarele:

A. Perfecționarea sistemului de înregistrare, evidență și analiză a accidentelor de muncă și bolilor profesionale. Reducerea în mod constant a numărului de accidente de muncă și boli profesionale;

B. Îmbunătățirea în mod continuu a nivelului de securitate și sănătate în muncă.

Printre obiectivele specifice ale prezentului Program național se numără următoarele:

I. Îmbunătățirea continuă a nivelului de securitate și sănătate în muncă

II. Îndrumarea metodologică a angajatorilor, în vederea realizării activităților de prevenire și protecție în domeniul securității și sănătății în muncă

III. Conștientizarea actorilor implicați în domeniul securității și sănătății în muncă

IV. Integrarea mai profundă a securității și sănătății în muncă în programele de învățămînt și de formare profesională

V. Dezvoltarea și consolidarea continuă a capacității instituționale

CAPITOLUL III.

REZULTATE SCONTATE ALE PROGRAMULUI

Prin promovarea acestui Program se urmărește dezvoltarea sistemului de securitate și sănătate în muncă astfel încît să fie creat un mediu adecvat necesar pentru implementarea, dezvoltarea și consolidarea culturii de prevenire și, în consecință, reducerea în mod constant și semnificativ a numărului de accidente de muncă și boli profesionale, precum și îmbunătățirea în mod continuu a nivelului de securitate și sănătate în muncă.

Obiectiv specific I:

1. Reglementări în vederea sporirii nivelului de implementare a legislației din domeniul securității și sănătății în muncă elaborate și publicate.

2. Valori minime de expunere la riscuri pentru agenți chimici, biologici, cancerigeni și mutageni stabilite și ghiduri necesare în utilizare elaborate.

3. Cadrul de reglementare referitor la organizarea și realizarea examenelor medicale lucrătorilor, precum și referitor la bolile profesionale actualizat.

4. Cadrul legislativ care ia în considerare noua tendință pe piața muncii dezvoltarea muncii independente asigurat.

5. Asigurarea unui cadru legislativ eficient în domeniul securității și sănătății la locurile de muncă. Îmbunătățirea securității și sănătății în muncă la nivelul întreprinderilor, în special din sectoarele cu riscuri mari și întreprinderi mici și mijlocii.

6. Regulamentului de comunicare cercetare, evidență și raportare a accidentelor de muncă elaborat.

Obiectiv specific II:

1. Implementarea legislației din domeniul SSM este facilitată. Ghiduri și metodologii sînt publicate pe pagini web.

2. Performanța întreprinderilor în prevenirea accidentelor de muncă și bolilor profesionale este în creștere.

3. Competențele pentru lucrătorii cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă sînt stabilite în Clasificatorul Ocupațiilor și profesiilor.

4. Informațiile despre evoluția accidentelor de muncă și a bolilor profesionale necesare pentru fundamentarea politicilor de prevenire a acestor evenimente sînt cunoscute.

Obiectiv specific III:

1. Partenerii sociali sînt informați.

Obiectiv specific IV:

1. Pregătirea teoretică de bază și conștientizarea la nivelul tuturor formelor de învățămînt privind securitatea și sănătatea în muncă, pentru responsabilizarea în viața profesională este asigurată.

Obiectiv specific V:

1. Calitatea pregătirii profesionale a personalului autorităților și instituțiilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă este în creștere.

2. Un grad sporit de coordonare, colaborare și interacțiune între instituțiile competente asigurat.

3. Cooperare internațională și regională în dezvoltare.

CAPITOLUL IV. ACȚIUNI CE URMEAZĂ A FI REALIZATE ÎN VEDEREA ATINGERII OBIECTIVELOR PROGRAMULUI

Acțiunile care urmează a fi realizate în scopul atingerii obiectivelor stabilite de Program se înserează astfel:

Obiectiv specific I

Rezultatul 1:

1. Analizarea legislației din domeniul securității și sănătății în muncă în vederea soluționării problemelor identificate în cadrul procesului de implementare.

Rezultatul 2:

2. Analiza fezabilității ratificării Convenției Organizației Internaționale a Muncii 161 din 1985 cu privire la serviciile de igiena muncii.

3. Elaborarea cadrului legal în vederea stabilirii valorilor minime de expunere la riscuri pentru agenți chimici, cancerigeni și mutageni și elaborării ghidurilor necesare în utilizare.

Rezultatul 3:

4. Actualizarea cadrului de reglementare referitor la organizarea și desfășurarea examenelor medicale, precum și referitor la investigarea, evidența și raportarea bolilor profesionale.

Rezultatul 4:

5. Completarea cadrului legislativ din domeniul securității și sănătății în muncă pentru lucrătorii independenți.

Rezultatul 5:

6. Analizarea necesității adoptării unor măsuri suplimentare față de legislația existentă, în scopul creșterii nivelului de securitate și sănătate în muncă.

Rezultatul 6:

7. Revizuirea și actualizarea cadrului de reglementare a modului de comunicare, cercetare, evidență și raportare a accidentelor de muncă.

Obiectiv specific II**Rezultatul 1:**

8. Dezvoltarea de instrumente și ghiduri practice în sprijinul implementării legislației din domeniul securității și sănătății în muncă.

9. Elaborarea unor module de instruire și pregătire a persoanelor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă.

10. Elaborarea unei metodologii cadru pentru elaborarea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă.

Rezultatul 2:

11. Modificarea cadrului legislativ care reglementează în domeniul asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale astfel încât să permită punerea în practică a mecanismelor economice.

12. Modificarea legislației din domeniu și elaborarea cadrului de reglementare în vederea acreditării serviciilor externe de protecție și prevenire

13. Sprijinirea activității de prevenire a angajatorilor în vederea creșterii performanțelor acestora în îndeplinirea măsurilor de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale.

14. Diversificarea obiectivelor vizitelor de lucru la angajatori astfel încât să fie orientate către problemele specifice ale fiecărei organizații.

Rezultatul 3:

15. Elaborarea standardului ocupațional pentru persoane cu atribuții de securitate și sănătate în muncă.

16. Formarea lucrătorilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă.

Rezultatul 4:

17. Analiza situației referitoare la colectarea și sistematizarea datelor despre accidentele de muncă și bolile profesionale în vederea ratificării complete a Convenției Organizației Internaționale a Muncii 160 din 1985 cu privire la statistica muncii.

18. Perfecționarea continuă a formularelor de raportare statistică a securității și sănătății în muncă inclusiv a accidentelor de muncă și bolilor profesionale.

19. Monitorizarea accidentelor de muncă și bolilor profesionale la nivel național.

20. Difuzarea informațiilor despre accidente de muncă și bolile profesionale prin mijloacele mass-media.

Obiectiv specific III

Rezultatul 1:

21. Asigurarea derulării unui set de măsuri necesar dezvoltării culturii de prevenire prin:

- Organizarea de seminare și reuniuni privind:

- noutățile legislative în domeniu;

- situația securității și sănătății în muncă în Republica Moldova;

- Promovarea celor mai bune practici de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale

22. Organizarea unor sesiuni de informare și conștientizare a angajatorilor și lucrătorilor privind promovarea realizării efective a evaluării riscurilor în IMM-uri.

23. Realizarea de materiale informative în scopul dezvoltării culturii de prevenire.

24. Realizarea companiilor de sensibilizare dedicate zilei internaționale a securității și sănătății în muncă.

Obiectiv specific IV

Rezultatul 1:

25. Elaborarea și introducerea conținuturilor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă în manuale pentru învățământul preuniversitar.

26. Introducerea unor discipline separate sau a unor capitole specifice în cursurile existente din ciclurile universitare de licență și masterat

Obiectiv specific V

Rezultatul 1:

27. Îmbunătățirea continuă a performanțelor profesionale a personalului instituțiilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă, prin instruire, pregătire profesională și reciclare a personalului.

28. Crearea în cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei a unei subdiviziuni interioare separate cu atribuții distincte în domeniul securității și sănătății în muncă (3–5 unități, *personal cu cunoștințe speciale în domeniul securității și sănătății în muncă*);

29. Întărirea capacităților Inspecției Muncii prin majorarea efectivului-limită al acestora (5–9 unități *depersonal*) și dotarea cu tehnică, sisteme automatizate de prelucrare a datelor și programe de întreținere a acestora.

30. Dezvoltarea bazei tehnico-materiale, întărirea capacităților și majorarea efectivului-limită al Î.S. „Centrul de instruire în domeniul relațiilor de muncă”;

Rezultatul 2:

31. Coordonarea activităților organelor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă.

Rezultatul 3:

32. Schimb de experiență și schimb de informații în domeniul securității și sănătății în muncă cu țările din Europa de Sud-Est și cu alte țări ale lumii;

33. Organizarea și participarea la diferite instruirii, conferințe tematice și mese rotunde internaționale dedicate problemelor securității și sănătății în muncă.

34. Organizarea interacțiunii cu proiectul UE – OIM „Îmbunătățirea securității și sănătății în muncă” în contextul Agendei privind munca decentă.

CAPITOLUL V. RESPONSABILI DE EXECUTARE ȘI PARTENERI DE COLABORARE

Responsabili de executare:

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei (MMPSF)

Ministerul Sănătății (MS)

Ministerul Educației (ME)

Inspekția Muncii (IM)

Centrul Național de Sănătate Publică (CNSP)

Centrul de Instruire în domeniul Relațiilor de muncă (CIRM)

Biroul Național de Statistică (BNS)

Parteneri de colaborare:

Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova (CNPM)

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM)

Organizația Internațională a Muncii (OIM)

CAPITOLUL VI. TERMENELE DE IMPLEMENTARE

Realizarea prezentului Program național se va asigura prin Planul de acțiuni, care va fi implementat de autoritățile competente în perioada 2012–2016.

Acțiunile prevăzute în Planul sus-menționat vor fi realizate după cum urmează:

34 de acțiuni – pe parcursul anilor 2012–2016;

Din care:

8 acțiuni – permanent pe parcursul anilor 2012–2016;

2 acțiuni – anual pe parcursul anilor 2012–2016;

3 acțiuni – trimestrial pe parcursul anilor 2012–2016;

3 acțiuni – pe parcursul anului 2012;

9 acțiuni – pe parcursul anilor 2012–2013;

1 acțiune – pe parcursul anilor 2012–2014;

2 acțiuni – pe parcursul anului 2013;

2 acțiuni – pe parcursul anilor 2013–2014;

3 acțiuni – pe parcursul anului 2014;

1 acțiune – pe parcursul anilor 2014–2015.

CAPITOLUL VII. INDICATORI AI PROGRESULUI

Printre indicatori de realizare a prezentului Program național se înscriu:

Raport despre rezultatul analizei legislației și propuneri de soluționare a problemelor identificate

Actele normative elaborate și publicate

Actele normative actualizate și publicate

Modificările adoptate și publicate

Număr ghiduri elaborate și difuzate

Număr de angajatori acoperiți cu suport în activitățile de prevenire

Număr vizite la angajatori

Număr obiective abordate în cadrul vizitelor

Număr module de instruire elaborate și puse în aplicare

Număr persoane pregătite și instruite

Număr accidente de muncă comunicate și boli profesionale depistate

Conținuturi referitoare la SSM sînt introduse în manuale pentru învățămîntul profesional preuniversitar

Număr și denumire discipline sau cicluri universitare care conțin capitole SSM

Dotări tehnice și informaționale.

CAPITOLUL VIII. COSTURILE AFERENTE REALIZĂRII PROGRAMULUI

1. Finanțarea activităților de implementare a prezentului Program național se va efectua din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetele respective ale autorităților publice relevante și din alte surse, conform legislației.

2. Costurile implementării prezentului Program național se pot încadra în bugetul existent, constituit din resursele bugetului public național prevăzute pentru instituțiile responsabile de implementarea activităților specifice din cadrul Planului de acțiuni și resursele financiare ale donatorilor. În procesul de elaborare a prezentului Program național a fost imposibilă reflectarea costurilor, această sarcină va ține de responsabilitatea fiecărei instituții implicate în realizarea Planului de acțiuni, în perioada 2012–2016. Pentru realizarea obiectivelor prezentului Program național, instituțiile responsabile vor întreprinde acțiuni pentru a direcționa activitatea donatorilor spre domeniile neacoperite financiar din bugetul public național.

CAPITOLUL IX. EFICACITATE ECONOMICO-SOCIALĂ

Eficacitate economică:

- locuri de muncă nepericuloase;
- menținerea capacității de muncă;
- reducerea cheltuielilor legate de despăgubirea prejudiciilor, plata indemnizațiilor, precum și a plăților legate de asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale;

Eficacitate socială:

- forță de muncă sănătoasă;
- cheltuieli sociale reduse;
- număr redus persoane cu incapacitate de muncă.

CAPITOLUL X. OPORTUNITĂȚI ȘI CONSTRÎNGERI

Oportunități:

În urma implementării prezentului Programul național vor fi obținute următoarele avantaje:

- a) existența unui cadru normativ cu privire securitatea și sănătatea în muncă racordat la exigențele contemporane ale societății moldovenești și ale comunității internaționale;
- b) politici coerente pentru asigurarea integrării europene;

Constrîngeri:

Realizarea prezentului Program național poate fi condiționată și de unele riscuri atât de ordin social-economic, cât și managerial:

- a) condițiile social-economice nefavorabile ar putea bloca acțiunile de implementare Programului național;
- b) factorii manageriali ar putea fi pregătiți insuficient pentru promovarea și implementarea Programului național;
- c) pregătirea, motivarea profesională și materială neadecvată și fluctuația specialiștilor ar putea influența negativ implementarea Programului național;

CAPITOLUL XI. PROCEDURILE DE RAPORTARE ȘI MONITORIZARE

Monitorizarea și evaluarea implementării Programului național este pusă în sarcina Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Activitățile de monitorizare a prezentului Program național vor avea un caracter continuu, fiind desfășurate pe toată perioada de implementare și vor include atât colectarea, prelucrarea și analiza datelor de monitorizare, identificare a erorilor sau efectelor neprevăzute, cât și propunerea eventualelor ajustări în măsurile și activitățile planificate. Monitorizarea se va efectua în baza indicatorilor de progres, care vor permite de a urmări și evalua în dinamică realizarea obiectivelor stipulate în Programul național.

Activitatea de evaluare a prezentului Program național va avea un caracter sistematic, fiind desfășurată pe toată perioada de implementare și va include elaborarea, în baza indicatorilor de progres, a rapoartelor anuale de evaluare asupra implementării acestuia.

Modificarea și completarea Programului în raport cu rezultatele monitorizării și evaluării se va efectua în modul stabilit.

În scopul asigurării transparenței proceselor de implementare a prezentului Program național, rapoartele anuale de evaluare vor fi publicate pe pagina web a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei va asigura mediatizarea Programului național pentru publicul larg, precum și diseminarea informațiilor relevante partenerilor din țară și de peste hotare.

PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂȚĂȚII ÎN MUNCĂ PE ANII 2012-2016

OBIECTIVE GENERALE:						
- Perfectionarea sistemului de înregistrare, evidență și analiză a accidentelor de muncă și bolilor profesionale. Reducerea în mod constant și semnificativ a numărului de accidente de muncă și boli profesionale;						
- Îmbunătățirea în mod continuu a nivelului de securitate și sănătate în muncă.						
OBIECTIV SPECIFIC I: Îmbunătățirea continuă a nivelului de securitate și sănătate în muncă						
Nr. d/o	Acțiuni	Responsabili pentru implementare	Parteneri	Termen de realizare	Indicatori ai progresului	Costuri*
REZULTAT 1 (OS I): Reglementări în vederea sporirii nivelului de implementare a legislației din domeniul securității și sănătății în muncă elaborate și publicate.						
1.	Analizarea legislației din domeniul securității și sănătății în muncă în vederea soluționării problemelor identificate în cadrul procesului de implementare.	MMPSF, MS, Inspekția Muncii, Centrul Național de Sănătate Publică	CNPM, CNSM	2012-2013	Raport despre rezultatul analizei legislației și puneri de soluționare a problemelor identificate	
2.	Analiza fezabilității ratificării Convenției Organizației Internaționale a Muncii 161 din 1985 cu privire la serviciile de igiena muncii.	MS	CNPM, CNSM	2012-2013	Raport de fezabilitate	
REZULTAT 2 (OS I): Valori minime de expunere la riscuri pentru agenți chimici, biologici, cancerigeni și mutageni stabilite și ghiduri necesare în utilizare elaborate.						
3.	Elaborarea cadrului legal în vederea stabilirii valorilor minime de expunere la riscuri pentru agenți chimici, cancerigeni și mutageni și elaborării ghidurilor necesare în utilizare.	MS	CNPM, CNSM	2012-2013	Actele normative elaborate și publicate	
REZULTAT 3 (OS I): Cadrul de reglementare referitor la organizarea și realizarea examenelor medicale lucrătorilor, precum și referitor la bolile profesionale actualizat.						
4.	Actualizarea cadrului de reglementare referitor la organizarea și desfășurarea examenelor medicale, precum și referitor la investigarea, evidența și raportarea bolilor profesionale.	MS	CNPM, CNSM	2012-2013	Actele normative actualizate și publicate	

* Finanțarea activităților de implementare a prezentului Program național se va efectua din contul și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetele respective ale autorităților publice relevante și din alte surse, conform legislației.

REZULTAT 4 (OS I): Cadrul legislativ care ia în considerare noua tendință pe piața muncii dezvoltarea muncii independente asigurat.				
5.	Completarea cadrului legislativ din domeniul securității și sănătății în muncă pentru lucrătorii independenți.	MMPSF	CNPM, CNSM OIM	2012-2013 Modificările adoptate și publicate
REZULTAT 5 (OS I): Asigurarea unui cadru legislativ eficient în domeniul securității și sănătății la locurile de muncă. Îmbunătățirea securității și sănătății în muncă la nivelul întreprinderilor, în special din sectoarele cu riscuri mari și întreprinderi mici și mijlocii.				
6.	Analizarea necesității adoptării unor măsuri suplimentare față de legislația existentă, în scopul creșterii nivelului de securitate și sănătate în muncă.	MMPSF, MS	CNPM, CNSM OIM	2014 Raport despre rezultatele analizei și propuneri de creștere formulate.
REZULTAT 6 (OS I): Regulamentului de comunicare cercetare, evidență și raportare a accidentelor de muncă elaborat.				
7.	Revizuirea și actualizarea cadrului de reglementare a modului de comunicare, cercetare, evidență și raportare a accidentelor de muncă.	MMPSF, IM	CNPM, CNSM OIM	2013 Regulament de comunicare, cercetare, evidență și raportare a accidentelor de muncă aprobat prin Hotărâre de Guvern
OBIECTIV SPECIFIC II: Îndrumarea metodologică a angajatorilor, în vederea realizării activităților de prevenire și protecție în domeniul securității și sănătății în muncă				
REZULTAT 1 (OS III): Implementarea legislației din domeniul securității și sănătății în muncă este facilitată. Ghiduri și metodologii sînt publicate pe pagini web.				
8.	Dezvoltarea de instrumente și ghiduri practice în sprijinul implementării legislației din domeniul securității și sănătății în muncă.	MMPSF, MS, IM, CNSP	CNPM, CNSM OIM	2014-2015 Număr ghiduri elaborate și difuzate.
9.	Elaborarea unor module de instruire și pregătire a persoanelor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă.			2012-2013 Număr module elaborate și puse în aplicare
10.	Elaborarea unei metodologii cadru pentru elaborarea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă.			2012 Metodologia elaborată și publicată
REZULTAT 2 (OS III): Performanța întreprinderilor în prevenirea accidentelor de muncă și bolilor profesionale este în creștere.				
11.	Modificarea cadrului legislativ care reglementează în domeniul asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale astfel încât să permită punerea în practică a mecanismelor economice	MMPSF	CNPM, CNSM OIM	2012-2013 Modificările adoptate și publicate
12.	Modificarea legislației din domeniul și elaborarea cadrului de reglementare în vederea acreditării serviciilor externe de protecție și prevenire	MMPSF	CNPM, CNSM OIM	2012-2013 Servicii externe de protecție și prevenire acreditate

13.	Sprrijinirea activității de prevenire a angajatorilor în vederea creșterii performanțelor acestora în îndeplinirea măsurilor de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale.	IM	CNPM, CNSM	2012-2016 Permanent	Număr de angajatori acoperți cu suport în activitățile de prevenire
14.	Diversificarea obiectivelor vizitelor de lucru la angajatori astfel încât să fie orientate către problemele specifice ale fiecărei organizații			2012-2016 Permanent	Număr vizite la angajatori Număr obiective abordate în cadrul vizitelor

REZULTAT 3 (OS III): Competențele pentru lucrătorii cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă sînt stabilite în Clasificatorul Ocupațiilor și Profesiloror.

15.	Elaborarea standardului ocupațional pentru persoane cu atribuții de securitate și sănătate în muncă.	MMPSF	CNPM, CNSM OIM	2012	Standardul ocupațional elaborat și publicat.
16.	Formarea lucrătorilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă.	CIRM,		2012-2016 Permanent	Număr persoane pregătite și instruite.

REZULTAT 4 (OS II): Informațiile despre evoluția accidentelor de muncă și a bolilor profesionale necesare pentru fundamentarea politicilor de prevenire a acestor evenimente sînt cunoscute.

17.	Analiza situației referitoare la colectarea și sistematizarea datelor despre accidente de muncă și bolile profesionale în vederea ratificării complete a Convenției Organizației Internaționale a Muncii 160 din 1985 cu privire la statistica muncii.	Biroul Național pentru Statistică (BNS),	OIM	2012-2013	Statistica accidentelor de muncă și bolilor profesionale oficială și completă
18.	Perfecționarea continuă a formularelor de raportare statistică a securității și sănătății în muncă inclusiv a accidentelor de muncă și bolilor profesionale.	Biroul Național pentru Statistică (BNS), IM	OIM	2012-2016 Anual	Formular 1SSM actualizat, aprobat și distribuit.
19.	Monitorizarea accidentelor de muncă și bolilor profesionale la nivel național.	IM, CNSP	CNPM, CNSM	2012-2016 Permanent	Număr accidente de muncă comunicate și boli profesionale depistate.
20.	Difuzarea informațiilor despre accidente de muncă și bolile profesionale prin mijloacele mass-media.			2012-2016 Trimestrial	Note informative întocmite și distribuite

OBIECTIV SPECIFIC III: Conștientizarea actorilor implicați în domeniul securității și sănătății în muncă**REZULTAT 1 (OS III):** Partenerii sociali sînt informați.

21.	Asigurarea derulării unui set de măsuri necesar dezvoltării culturii de prevenire prin: <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea de seminare și reuniuni privind: <ul style="list-style-type: none"> - noutățile legislative în domeniu; - situația securității și sănătății în muncă în Republica Moldova; • Promovarea celor mai bune practici de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale 	MMPSF, IM, MS, CNCP CIRM	CNPM, CNSM OIM	2012-2016 Trimestrial	Număr de acțiuni organizate și număr de participanți în acțiuni.
22.	Organizarea unor sesiuni de informare și conștientizare a angajaților și lucrătorilor privind promovarea realizării efective a evaluării riscurilor în IMM-uri		CNPM, CNSM OIM		
23.	Realizarea de materiale informative în scopul dezvoltării culturii de prevenire	CNPM, CNSM OIM		2013-2014	Materiale informative realizate și distribuite (broșuri, pliante, etc.)
24.	Realizarea campaniilor de sensibilizare dedicate zilei internaționale a securității și sănătății în muncă.	CNPM, CNSM OIM		2012-2016 Anual	Campanie realizată

OBIECTIV SPECIFIC IV: Integrearea mai profundă a securității și sănătății în muncă în programele de învățămînt și de formare profesională**REZULTAT 1 (OS IV):** Pregătirea teoretică de bază și conștientizarea la nivelul tuturor formelor de învățămînt privind securitatea și sănătatea în muncă, pentru responsabilizarea în viața profesională este asigurată

25.	Elaborarea și introducerea conținuturilor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă în manuale pentru învățămîntul preuniversitar.	Ministerul Educației, MMPSF	CNPM, CNSM OIM	2014	Conținuturi referitoare la SSM sînt introduse în manuale pentru învățămîntul profesional preuniversitar.
26.	Introducerea unor discipline separate sau a unor capite speciale în cursurile existente din ciclurile universitare de licență și masterat.			2014	Număr și denumire discipline sau cicluri universitare care conțin capitele SSM.

OBIECTIV SPECIFIC V: Dezvoltarea și consolidarea continuă a capacității instituționale**Rezultat 1 (OS V):** Capacitatea Instituțională și calitatea pregătirii profesionale a personalului autorităților și instituțiilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă este în creștere

27.	Îmbunătățirea continuă a performanțelor profesionale a personalului instituțiilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă prin instruire, pregătire profesională și reciclare a personalului.	MMPSF, MS, IM, CNSP	CNPM, CNSM OIM	2012-2016 Permanent	Număr de persoane instruite.
28.	Crearea în cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei a unei subdiviziuni interioare separate cu atribuții distincte în domeniul securității și sănătății în muncă (3-5 unități, personal cu cunoștințe speciale în domeniul securității și sănătății în muncă);	MMPSF		2013	Subdiviziune distinctă cu atribuții de elaborare, dezvoltare și promovare de politici de securitate și sănătate în muncă este creată în cadrul MMPSF.
29.	Întărirea capacităților Inspecției Muncii prin majorarea efectivului-limită al acesteia (5-9 unități de personal) și dotarea cu tehnică, sisteme automatizate de prelucrare a datelor și programe de întreținere a acestora.	MMPSF, IM	CNPM, CNSM OIM	2012	Dotări tehnice și informaționale.
30.	Dezvoltarea bazei tehnico-materiale, întărirea capacităților și majorarea efectivului-limită al Î.S. „Centrul de instruire în domeniul relațiilor de muncă”;	MMPSF CIRM	CNPM, CNSM OIM	2013-2014	Centrul de Instruire fortificat prin număr suficient de personal și dotări tehnico-materiale necesare.
Rezultat 2 (OS V): Un grad sporit de coordonare, colaborare și interacțiune între instituțiile competente asigurat.					
31.	Coordonarea activităților organelor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă.	MMPSF, MS, IM	CNPM, CNSM	2012-2016	Număr acțiuni coordonate, Număr acțiuni comune.
Rezultat 3 (OS V): Cooperare regională în dezvoltare.					
32.	Schimb de experiență și schimb de informații în domeniul securității și sănătății în muncă cu țările din Europa de Sud-Est și cu alte țări ale lumii;	MMPSF, MS, IM, CNSP	CNPM, CNSM OIM	2012+2016	Acțiuni de schimb de informații, instruire, număr participare conferințe și alte acțiuni dedicate securității și sănătății în muncă
33.	Organizarea și participarea la diferite instruirii, conferințe tematice și mese rotunde internaționale dedicate problemelor securității și sănătății în muncă.	MMPSF, MS, IM, CNSP	CNPM, CNSM OIM	2012+2016	
34.	Organizarea interacțiunii cu proiectul UE – OIM „Îmbunătățirea securității și sănătății în muncă” în contextul Agendei privind munca decentă.	MMPSF, MS, IM	CNPM, CNSM OIM	2012-2014	Număr acțiuni comune realizate

Publicat în cadrul Proiectului "O mai bună securitate și sănătate în muncă prin prisma Agende privind Munca Decentă" cu susținerea financiară a Uniunii Europene